

posudek oponenta diplomního projektu

Pavel Halgaš Bytový dům v proluce - Strakonice

vedoucí práce: doc. Ing. arch. Hana Seho

oponent: MgA. Jan Světlík

úvod

Věřím, že v posledku nejdůležitějším úkolem architekta je sloužit lidem. Neznamená to, nemít názor a pokoušet se zhmotnit představu investora za každou cenu a bez vlastní invence. Architektura jako služba je proces, ve kterém mám prospěch uživatelů, nebo prospěch komunity - v tomto případě prospěch města - zásadně na mysli - v podobné míře jako vlastní tvůrčí ambice. V diplomní práci Pavla Halgaše vnímám silně právě tento postoj. Pavel navrhuje dům do Strakonice, města odkud pochází, dobře město zná - dokáže o něm 2 hodiny poutavě vyprávět :-). Svým projektem se vyjadřuje ke stavu centra města. Nabízí příklad komplexního řešení jednoho konkrétního místa. Nepřemýšlí jen o samotném domě. Začíná velmi pečlivou mnohostrannou analýzou toho, co se s městem stalo, která však není jen analýzou pro sebe samu, ale nakonec opravdu vyústí v návrh domu. Dům je tedy takový, jaký je - z velmi konkrétních důvodů.

urbanismus a koncept návrhu

V úvodní analýze Pavel sleduje postupný rozpad rostlého centra Strakonice. Velmi dobře si uvědomuje kvality, které centrum má mít, aby opravdu bylo (znovu) centrem - středem města. Správně dochází k tomu, že střed nemůže být plnohodnotným centrem města - tedy lidského sídla, pokud v něm nikdo nebude bydlet ani pracovat, tedy centrum musí nabídnout více než jen služby a obchody. Zároveň jde Pavlovi o to, že centrum je dominantně veřejným prostorem a to prostorem především pro pohyb pěšky - neboli ne pro auta, ale pro lidi. To zároveň neznamená, že by pomíjel nebo ignoroval potřebu řešení dopravy a parkování. Skladba stavby vychází z těchto úvah. Domy mají partery s restaurací a dalšími komerčními prostory. V horních patrech jsou kanceláře a byty. Vjezd do podzemního parkování je z méně významné strany parcely. Veřejné uliční schodiště, které propojuje ulici s náměstím na protilehlých stranách parcely, není jen průchodem, ale také nabízí alternativní vstupy do jednotlivých částí stavby. Schodiště je záměrně přímé, aby z jeho spodního konce bylo vidět na ten horní. Slovy diplomanta - "To schodiště je důležitější, než ten dům." Výškový rozdíl obou konců parcely je 9m a její vnitřní části jsou logicky rozdělené na soukromé zahrady přímo přiléhající k bytům a kancelářím a malé veřejné nádvoří navazující na komunitní klubovnu. Měřítkem i formou jsou všechny části stavby komponované přiměřeně k okolní zástavbě. Členění zastavěných a volných částí je logické, jednoduché a citlivé. Zejména výkres - podélný řezopohled AA výstižně vypráví příběh prostor a atmosféry, kterou návrh vytváří.

dispoziční řešení a prostorová skladba domu

Jde vlastně o tři bytové domy na společné podnoží. Oceňuji pečlivé řešení vstupů do obytných částí jižního domu - vytvářející od uliční čáry ustupující závětrí. Severní dům, obrácený do Velkého náměstí má společné schodiště s centrálním bytovým domem uvnitř bloku - hezké, prostorově efektivní řešení. Všechny půdorysy jsou důmyslnou kompozicí prostor. Byty jsou kvalitní (jak je ostatně v tomto školním atelieru zvykem). Drobnou výhradu mám k umístění kuchyní v bytech č. 06 ve 2. a 3. NP. Z kuchyně přeci má být výhled ven? Mojí hlavní výtkou k vnitřním dispozicím jsou na první pohled poddimenzované prostory pro TZB - především vzduchotechniku a s tím související svislé šachty. Dům bude potřebovat hrubým pohledem nejméně 5 samostatných oddělených vzduchotechnických soustav. A minimálně restaurační kuchyně by měla mít VZT jednotku na střeše - s podtlakovým svislým potrubím. V další fázi projektu by toto mělo na vzhled stavby zásadní vliv.

tvář stavby

Tvář domu je především vlídná a jednoduchá a přitom kultivovaná. Oba vstupy z Velkého náměstí tvoří skromné ale zřetelně artikulované portály. Převýšený portál horního vstupu ke vnějšímu schodišti je zdařilý. Také druhá uliční fasáda do ulice Kochana z Prachové je kultivovaná a hezká. Výraz stavby je dán hrubou svisle kanelovanou omítkou a masivními dřevěnými rámy a rovněž dřevěnými ostěními oken v lici fasády. Bude samozřejmě důležité uspokojivě vyřešit to, že

dřevěné svodnice ostění okenních ráků budou mít výrazně nižší životnost než očekáváme od samotných oken a měly by tedy na oknech být konstrukčně nezávislé, aby bylo možné vyměňovat je častěji než okna. Proporčně je většina oken na hlavních fasádách čtvercová s vloženými větracími moduly. Chybí mi tu snad jen přesvědčivější prezentace této jinak velmi hezky navržené tektoniky.

Ohledně výrazu stavby mě diplomant nepřesvědčil o jediné věci - šikmé zelené střechy budou v centru města působit trochu cize, ale především budou velice náročné na údržbu - respektive na to, aby je správa objektu udržela ve stavu, kdy budou krásnou korunou uličních fasád. Zelená střecha navíc navazuje na uliční fasádu detailem bez římsy se zaatikovým žlabem - to vnímám jako problematický detail tektonicky i stavebně. Studenti si obecně neví rady s hlavními římsami domů a proto je raději vůbec nedělají - v tektonice je to ale jedno z hlavních témat naší architektonické kultury - nebo už ne? Doporučil bych tedy zvážit jinou krytinu na střechách orientovaných do náměstí a do ulice.

závěrečné hodnocení

Předložený projekt je obrovským kusem odvedené práce a přes uvedené drobné nedostatky a polemiku je ukázkou komplexního přemýšlení o projektu - hodnotím ho velmi vysoko pro jeho prostorové a estetické kvality, pro poctivé vyhodnocování variant a především jeho celkový přínos, který by pro centrum Strakonice bezpochyby znamenal.

Diplomní projekt Pavla Halgaše doporučuji k přijetí a navrhuji hodnocení známkou A.

V Liberci dne 4.6.2022

Jan Světlík